

Teza: niedopuszczalność drogi sądowej w postępowaniu dyscyplinarnym

Negatywna przesłanka procesową w postaci niedopuszczalności drogi sądowej podlega badaniu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a jej stwierdzenie nie pozwala na kontynuowanie postępowania.

Sygn. akt WO - 55/16

ORZECZENIE

Warszawa, dnia 28 lipca 2016r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący SWSD - Dariusz Drozdowski

Sędziowie SWSD- Teresa Famulska

SWSD - Anna Maria Kozłowska /sprawozdawca/

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego: Bożeny Zajdel po

rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lipca 2016r. sprawy radcy prawnego G. S.

Obwinionego o to, że :

1.

W okresie od 5 października 2012r. dopuścił się działania w warunkach konfliktu interesów poprzez świadczenie usług prawnych na rzecz wierzycieli G. B. i D. B. w postępowaniu toczącym się przed (...) dotyczącym upadłości G. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...), będącego uprzednio klientem radcy prawnego,

tj. o czyn z art.22 ust. 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/ (...) Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 233)

2.

Nie później niż od października 2014 roku dopuścił się działania w warunkach konfliktu interesów poprzez świadczenie usług prawnych na rzecz dłużnika (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego (...) w sprawie w której wierzycielem byli klienci radcy prawnego w sprawie związanej tj. G. B. i D. B.,

tj. o czyn z art.22 ust. 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/ (...) Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 233)

3.

w bliżej nie ustalonym czasie w 2013 roku radca prawny w rozmowie telefonicznej z syndykiem masy upadłości R. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) panem W. O. dopuścił się użycia słów naruszających godność zawodu radcy prawnego poprzez formułowanie gróźb pod adresem syndyka masy upadłości

tj. o czyn z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 233)

4.

nie później niż od października 2014 roku dopuścił się działania w warunkach konfliktu interesów poprzez świadczenie usług prawnych na rzecz dłużnika (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego (...) podczas gdy interesy tejże spółki pozostawały w kolizji z interesami R. Ł., na którego rzecz radca prawny świadczył uprzednio usługi prawne

tj. o czyn z art.22 ust. 2 lit. a) i c) oraz 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2016r. poz.233)

z powodu odwołania obwinionego G. S.

od Orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w W. (...)

Orzeka:

1.

Uchylić w całości zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. (...) i na podstawie art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz. 233) postępowanie w sprawie umorzyć.

2.

Kosztami postępowania na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych

- w zakresie postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych,
- w zakresie postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych w W..

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. po rozpoznaniu na rozprawie w dnia 1 lutego 2016r. sprawy radcy prawnego G. S., Orzeczeniem (...) uznał obwinionego G. S. za winnego tego, że:

1.

W okresie od 5 października 2012r. dopuścił się działania w warunkach konfliktu interesów poprzez świadczenie usług prawnych na rzecz wierzycieli G. B. i D. B. w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym(...) dotyczącym upadłości G. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...), będącego uprzednio klientem radcy prawnego,

tj. o czyn z art.22 ust. 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 233)

2.

Nie później niż od października 2014 roku dopuścił się działania w warunkach konfliktu interesów poprzez świadczenie usług prawnych na rzecz dłużnika (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego(...)w sprawie w której wierzycielem byli klienci radcy prawnego w sprawie związanej tj. G. B. i D. B.,

tj. o czyn z art.22 ust. 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/Vm/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 233)

3.

w bliżej nie ustalonym czasie w 2013 roku radca prawny w rozmowie telefonicznej z syndykiem masy upadłości R. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) panem W. O. dopuścił się użycia słów naruszających godność zawodu radcy prawnego poprzez formułowanie gróźb pod adresem syndyka masy upadłości

tj. o czyn z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz.U. z 2016r. poz. 233)

4.

nie później niż od października 2014 roku dopuścił się działania w warunkach konfliktu interesów poprzez świadczenie usług prawnych na rzecz dłużnika (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego (...) podczas gdy interesy tejże spółki pozostawały w kolizji z interesami R. Ł., na którego rzecz radca prawny świadczył uprzednio usługi prawne

tj. o czyn z art.22 ust. 2 lit. a) i c) oraz 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. z 2016r. poz. 233).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w W.

1.

Za czyn opisany w pkt. 1) który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art.22 ust. 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn na podstawie art. 64 ust.1 i art. 65 ust.1 pkt 5 ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę pozbawienia praw do wykonywania zawodu radcy prawnego.

2.

Za czyn opisany w pkt. 2) który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art.22 ust. 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn na podstawie art. 64 ust.1 i art. 65 ust.1 pkt 5 ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę pozbawienia praw do wykonywania zawodu radcy prawnego.

3.

Za czyn opisany w pkt. 3) który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn na podstawie art. 64 ust.1 i art. 65 ust.1 pkt. 5 ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę pozbawienia praw do wykonywania zawodu radcy prawnego.

Za czyn opisany w pkt. 4) który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art.22 ust. 2 lit. a) i c) oraz 2 lit. a) i c) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn na podstawie art. 64 ust.1 i art. 65 ust.1 pkt. 5 ustawy o radcach prawnych wymierzył obwinionemu karę pozbawienia praw do wykonywania zawodu radcy

4-

prawnego.

5.

Na podstawie art. 65 § 1 ust. 1 o radcach prawnych Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w W. kary rzucone w pkt. i, 2, 3 i 4 połączył w ten sposób, że orzekł jako karę łączną pozbawienia praw do wykonywania zawodu radcy prawnego

6.

OSD OIRP w W. kosztami postępowania na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o radcach prawnych w zakresie postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym Izbie Radców Prawnych w W. obciążył Okręgową Izbę Radców Prawnych w W. w wysokości 3.000zł.

Od w/w orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie wniósł obwiniony.

Zaskarżonemu orzeczeniu obwiniony zarzucił błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez pominięcie istotnych faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia.

Obwiniony wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do Sądu pierwszej instancji celem ponownego rozpatrzenia.

Obwiniony wskazał, że OSD OIRP w W. błędnie przeprowadził analizę materiału dowodowego w sprawie, bowiem przedstawiona w uzasadnieniu analiza wskazuje na brak dowodów na poparcie twierdzeń zawartych w orzeczeniu a jedynie swobodną analizę opartą na domniemaniu. Zgromadzony materiał dowodowy w sprawie w żaden sposób nie wskazuje na zasadność stawianych zarzutów a całą pewnością na zasadność wydanego orzeczenia w sprawie.

W dniu 24 czerwca 2016r. wpłynęło do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego pismo obwinionego G. S. , w którym poinformował, że z dniem 30 maja 2016r. zostało wykonane Orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego pozbawiająco go prawa wykonywania zawodu, został skreślony z listy radców prawnych. Obwiniony wniósł o umorzenie postępowania z uwagi na to, że nie jest już radcą prawnym, a więc odpadła przesłanka do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Zgodnie z art. 433 § 1. k. p. k. w związku z art. 74¹ o radcach prawnych sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, czyli w odniesieniu do tych części orzeczenia, których uchylenia lub zmiany żąda a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. Takie rozszerzenie umożliwiają przepisy art. 439 § 1 k.p.k. Wymienione w art. 439 k.p.k. bezwzględne przyczyny odwoławcze to przyczyny, które instancja odwoławcza uwzględnia niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu danego uchybienia na treść rozstrzygnięcia. Oznacza to, że instancja odwoławcza obowiązana jest badać przyczyny z art. 439 k. p. k. z urzędu, niezależnie od tego, czy zostały podniesione w środku odwoławczym. W odróżnieniu od uchybień procesowych z art. 438 k. p. k., przy uchybieniach z art. 439 k. p. k nie bada się możliwości ich wpływu na treść orzeczenia. Ustawa uznaje te uchybienia za tak rażące, że dotknięte nimi postępowanie karne nie może być uznane za odpowiadające pojęciu procesu zgodnego z prawem.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Odwoławczy dopatrzył się zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. związku z art. 74¹ o radcach prawnych. Na etapie postępowania międzyinstancyjnego nastąpiło wykonanie prawomocnego orzeczenia pozbawiająco obwinionego prawa wykonywania zawodu.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w W. orzeczeniem (...) wymierzył obwinionemu radcy prawnemu G. S. karę pozbawienia praw do wykonywania zawodu radcy prawnego. Powyższe Orzeczenie w zakresie kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego utrzymał w mocy Wyższy Sąd Dyscyplinarny KIRP w Warszawie z dnia 10 grudnia 2014r. w sprawie sygn. akt WO- 65/2014.

Od Orzeczenia WSD z dnia 10 grudnia 2014r. w sprawie WO- 65/2014r. kasację wniósł obwiniony. Na skutek nie uzupełnienia braków formalnych kasacji, Przewodniczący WSD odmówił przyjęcia kasacji. Obwiniony złożył wniosek o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych kasacji. Wyższy Sąd Dyscyplinarny przy Krajowej Izbie Radców Prawnych postanowieniem z dnia 7 stycznia 2016r. nie uwzględnił wniosku obwinionego. Postanowienie to zaskarżył obwiniony. Sąd Najwyższy postanowieniem (...) utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Wobec powyższego Okręgowa Izba Radców Prawnych w W. pismem z dnia 14.07.2016r. poinformowała WSD w Warszawie, że prawomocne orzeczenie o wymierzeniu kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego (...)wobec obwinionego G. S. stało się wykonalne dnia 30.05.2016r.

Zgodnie z art. 29 pkt 6 ustawy o radcach prawnych skreślenie z listy radców prawnych następuje w wypadku orzeczenia dyscyplinarnego o pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego.

Na mocy zaś art. 64 ustawy o radcach prawnych odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodową bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych podlegają radcowie prawni i aplikanci radcowscy. Skreślenie obwinionego z listy radców prawnych na skutek orzeczenia pozbawiającego go prawa wykonywania zawodu spowodowało, że obwiniony G. S. nie jest aktualnie radcą prawnym.

Uwzględniając treść przepisu art. 439 § 1kpk WSD stwierdził, iż w niniejszej sprawie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa określona w 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k.

W sytuacji, gdy Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie miał możliwości rozpoznania środków odwoławczych przed dniem skreślenia obwinionego radcy prawnego z listy radców prawnych zaszła konieczność umorzenia postępowania, co poprzedzone musiało być uchynieniem zaskarżonego orzeczenia. Negatywna przesłanka procesową w postaci niedopuszczalności drogi sądowej podlega badaniu niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a jej stwierdzenie nie pozwala na kontynuowanie postępowania.

W tej sytuacji zasadnicze znaczenie w sprawie ma kwestia prawnej dopuszczalności wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego. Wyjaśnienia tej kwestii dostarcza przepis art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. stanowiący, że nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy sprawca nie podlega orzecznictwu polskich sądów karnych. Przez sądy karne - w drodze odpowiedniego zastosowania do postępowania dyscyplinarnego zgodnie z art. art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz.U. 2016r. poz. 233) stanowiącego że w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego - należy rozumieć także sądy dyscyplinarne. Zatem w postępowaniu dyscyplinarnym ma również odpowiednie zastosowanie przepis art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k., co oznacza, że nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza jeżeli obwiniony nie podlega orzecznictwu sądu dyscyplinarnego.

W konsekwencji przytoczonego unormowania obwiniony w dniu orzekania w niniejszej sprawie nie podlegał orzecznictwu sądu dyscyplinarnego, bowiem 30 maja 2016r. orzeczenie o pozbawieniu obwinionego radcy prawnego G. S. prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego stało się wykonalne, co oznacza, że obwiniony nie jest już radcą prawnym. W przedmiotowej sprawie mamy więc do czynienia z bezwzględną przesłanką odwoławczą w rozumieniu art. 439 § 1 k.p.k. zawierającego katalog bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Wśród nich w pkt 9 wymienia też okoliczność z art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k. w postaci niepodlegania sprawcy orzecznictwu polskich sądów karnych, który to przepis, jak wyżej wyjaśniono, stosuje się odpowiednio do sądów dyscyplinarnych.

Przedstawione wyżej stanowisko potwierdza również orzecznictwo Sądu Najwyższego.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 1.10.2004r. sygn. akt SDI 7/04 (LEX

nr 568870)

„2. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z 1982 r. o radcach prawnych odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają jedynie radcowie prawni i aplikanci radcowscy. Jest to naturalną konsekwencją założenia, iż organy o charakterze korporacyjnym, jakimi są Okręgowe i Wyższy Sąd Dyscyplinarny, nie mogą orzekać w sprawach podmiotów nie będących członkami korporacji. Nie może być zatem pociągnięta do odpowiedzialności dyscyplinarnej przed wskazanymi wyżej organami korporacyjnymi samorządu radcowskiego osoba skreślona z listy radców prawnych.”

Zgodnie z Wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13.04.2006r. sygn. akt SNO 17/06

LEX nr 47215

„W postępowaniu dyscyplinarnym odpowiednie zastosowanie ma również przepis art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k., co oznacza, że nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza jeżeli obwiniony nie podlega orzecznictwu sądu dyscyplinarnego.”

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 17 par.1 pkt 8 k.p.k. w zw. z art.439 par 1 pkt 9 k. p .k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz.U. 2016r. poz. 233) należało zaskarżone orzeczenie uchylić w całości i postępowanie dyscyplinarne wobec obwinionego umorzyć.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny kosztami postępowania na podstawie art. 70⁶ ust.2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych w zakresie postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych obciążył Krajową Izbę Radców Prawnych, a w zakresie postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym przy Izbie Radców Prawnych w W. obciążył Okręgową Izbę Radców Prawnych w W..